

7 клас українська література Добровольська В.Е.

«Захар Беркут». Ідейний зміст твору. Змалювання
героїчної боротьби русичів-українців проти
монголо-татарських нападників у повісті. Образ
тухольської громади

Чи актуальні нині слова Захара Беркута:

**«Доки будете жити в
громадськiм
порядку, дружно
держатися купи,
незламно стояти всі
за одного, а один за
всіх, доти ніяка
ворожа сила не
побідить вас»?**

Жанр: історична повість.

Підзаголовок
«Образ
громадського
життя
Карпатської Руси
в XIII столітті»

Твір має передмову

ЕПІГРАФ:
Дела давно
минувших дней,
преданья старины
глубокой...
А.С. Пушкин
«Руслан и Людмила»

Події відбуваються
1241 року в с.Тухля

Коло подій

Що трапилось?

Де?

Коли?

Яка мета?

Хто учасник?

Які наслідки?

Тухля — карпатське село, населення становить 2826 осіб.

Тухля відома криницею Івана Франка, пам'ятником письменнику і церквою, розписану Корнилом Устияновичем. Гірська місцевість навколо села є місцем історичних подій, які описані у творі Івана Франка "Захар Беркут".

ТУХОЛЬСЬКА ГРОМАДА

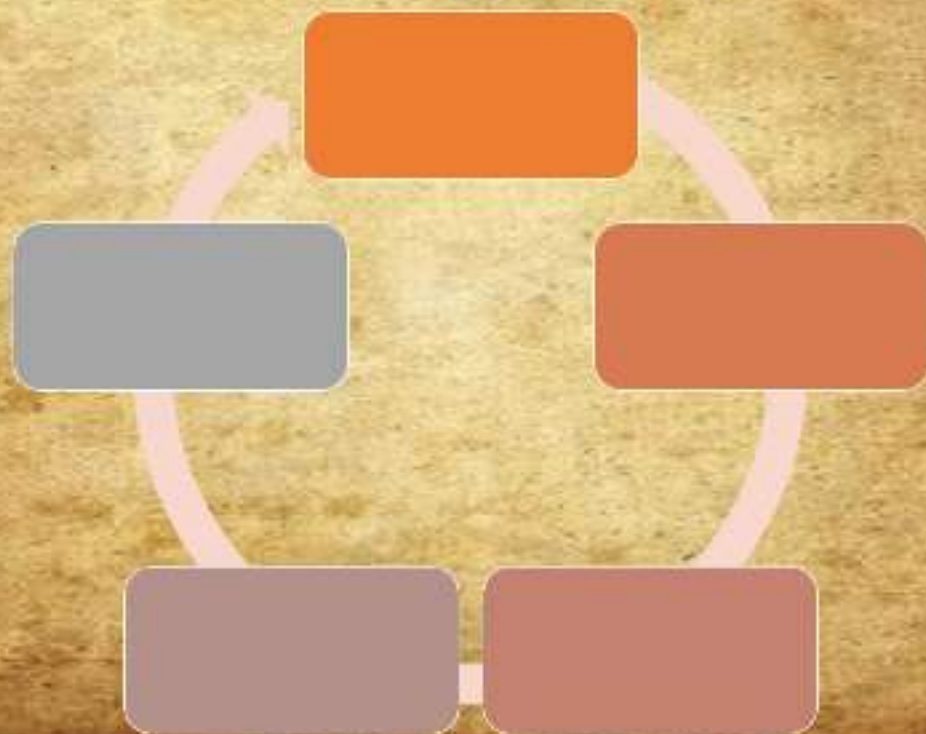
- ☐ мешкає в невеличкому селі, яке розташоване поміж гір;
- ☐ кожен сумлінно виконує свої обов'язки;
- ☐ патріоти своєї землі;
- ☐ від тухольців «віє» затишом, традиціями, звичаями, повагою до старших;
- ☐ громада створена для ведення спільного господарства й продовження роду;
- ☐ учать нас боронити свою територію від ворога гуртом.
- ☐ живуть за принципом «один за всіх і всі за одного».

ТУХОЛЬСЬКІЙ ГРОМАДІ ВДАЛОСЯ РОЗБИТИ ВОРОГА, БО...

- ☐ вони захищали не тільки свою свободу й незалежність, а й інтереси сусідніх громад;
- ☐ усі жителі хотіли «...вийти громадою перед тіснину і боронитися від монголів до остатньої краплі крові»;
- ☐ громада вагалась, але виконувала накази старійшин;
- ☐ не бажали будь-яких компромісів;
- ☐ «побідили ... громадським ладом, ...згодою і дружністю»;

Цеглинки, на яких тримається фундамент тухольської громади

Сюжетна канва повісті «Захар Беркут»

ІСТОРИЧНА ЛІНІЯ

мирне життя громади с. Тухля;

напад монголо-татар;

ОСОБИСТА ЛІНІЯ

кохання Максима й Мирослави;

ПОЗАСЮЖЕТНІ ЕЛЕМЕНТИ

описи: пейзаж (романтичний як місце дії, вигаданий), портрет, інтер'єр;

вставні епізоди: сни, мрії;

авторські відступи: ліричні, філософські, історичні, публіцистичні;

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Виписати тему, ідею, проблематику
та композицію твору; чит. с.31-39

(див.слайд 10-12)

ТЕМА: боротьба давніх
карпатських спільнот проти
нашестья монголів,
соціального гноблення;
показ волелюбних тухольців
на чолі з ватажком Захаром
Беркутом, які відстояли
свою свободу, урятували
життя іншим громадам
завдяки своїй мужності,
згуртованості й
самовідданості.

ІДЕЯ: возвеличення
мужності, патріотизму,
винахідливості, рішучості
тухольців, їх уміння долати
перешкоди, боротися з
труднощами; засудження
підступності, зради,
жадності, жаги до
збагачення за рахунок
інших.

Проблематика твору

захист рідної
землі;

моральний вибір;

людина й
природа;

вірність і зрада;

батьки й діти;

патріотизм, людська гідність;

єдність, згуртованість народу –
запорука перемоги.

*Визначте елементи сюжету
історичної повісті І.Франка "Захар Беркут"*

Експозиція

Зав'язка

Розвиток дії

Кульмінація

Розв'язка

Прізвище, ім'я учня

Клас

